

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่เกินช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 6) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีขอบเขตการวิจัย 4 ด้าน ตามทฤษฎี 4 M's คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์ - ครุภัณฑ์ และด้านการจัดการ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ประชากรในองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในอำเภอเมืองลำพูน จำนวน 12 แห่ง โดยจำแนกเป็น คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และ พนักงานส่วนตำบล ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านการศึกษา รวม 312 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีส่วนประกอบ 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว ได้แก่ ตำแหน่ง สถานที่ทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับไม่เกินช่วงชั้นที่ 2 ของ องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแบบปลายเปิด (Open-ended) ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมด้วยตนเองได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมดจำนวน 312 ฉบับ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วนำมาแปลความหมายโดยเทียบเกณฑ์คะแนน ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแบบปลายเปิด (Open-ended) นำมาประมวลข้อเสนอแนะ โดยการหาค่าความถี่ (f) แล้วนำไปสรุปในท้ายตารางของแต่ละเรื่อง นั้น ๆ

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ คือ ศึกษาความพร้อมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่เกินช่วงชั้นที่ 2 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สภากองการบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล ใน 4 ด้านคือ ด้านบุคลากร งบประมาณ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์-ครุภัณฑ์ และการจัดการ

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบลมีความคิดเห็นว่าความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวม ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านงบประมาณ ด้านการจัดการ ด้านบุคลากร และด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์-ครุภัณฑ์ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ด้านงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีความพร้อมมาก คือ งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมกีฬา หรือสันทนาการ ทั้งในสถานศึกษาและชุมชน ข้อที่มีความพร้อมปานกลาง คือ การกำหนดแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณในการจัดสรรเงินอุดหนุน ส่งเสริม การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสม และงบประมาณสนับสนุนด้านบริการสุขภาพ ด้านอาหารโภชนาการ ตามลำดับ ส่วนการรณรงค์ส่งเสริมให้องค์กรเอกชน ชุมชน และสังคมมีส่วนร่วมและสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่ามีความพร้อมน้อยกว่าข้ออื่น ๆ

ด้านการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก คือ การจัดหาและให้บริการ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และครุภัณฑ์ อย่างเป็นระบบ และโปร่งใส ตรวจสอบได้ จัดหาหรือบูรณาการแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์กับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของชุมชน การวางแผนและพัฒนาระบบงานสารบรรณของหน่วยงานให้สอดคล้องและสามารถปฏิบัติภารกิจด้านการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ ส่วนการจัดทำเขตบริการทางการศึกษาและจัดทำสำมะโนนักเรียนอย่างเป็นระบบ นั้นทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่ามีความพร้อมน้อยกว่าข้ออื่น ๆ

ด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก คือ การวางแผนสรรหาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีระบบ การจัดทำแผน การดำเนินการ คัดเลือก สรรหา บุคลากรทางการศึกษาเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้อย่างชัดเจน บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ

ในบริบทเกี่ยวกับการศึกษาและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในชุมชน ตามลำดับ ส่วนการประชุม อบรม สัมมนา บุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ การจัดทำแผน โครงสร้างการบริหารงานบุคคลทางการศึกษา นั้นทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่ามีความพร้อมน้อยกว่าข้ออื่น ๆ

ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์-ครุภัณฑ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็น รายข้อแล้วพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก คือ จัดทำแผนงาน และโครงการจัดหาปัจจัยพื้นฐานให้กับสถานศึกษา เช่น แหล่งเรียนรู้ น้ำดื่ม น้ำใช้ให้เพียงพอ และเหมาะสมต่อความจำเป็น การจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์-ครุภัณฑ์ตลอดจนเทคโนโลยีและ นวัตกรรมทางการศึกษาตามความจำเป็นทางการศึกษา และจัดสภาพแวดล้อมทั้งในและนอก สถานศึกษา ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อและสนับสนุนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนและ กิจกรรมเสริมหลักสูตร ตามลำดับ ส่วนการวางแผนการใช้ประโยชน์จากอาคารเรียน อาคาร ประกอบ และสิ่งปลูกสร้างได้อย่างชัดเจน นั้นทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่ามีความพร้อมน้อยกว่าข้ออื่น ๆ

หากพิจารณาความเห็นบุคลากรเป็นรายกลุ่ม สรุปความคิดเห็นได้ดังนี้

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นว่าความพร้อมในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านงบประมาณที่มีความเห็นว่า อยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมี ค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อยคือ ด้านการจัดการ ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์-ครุภัณฑ์ และด้านบุคลากร ตามลำดับ

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นว่าความพร้อมในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการจัดการ และ ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ ตามลำดับ

พนักงานส่วนตำบล มีความคิดเห็นว่าความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ องค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยจากมากไปหา น้อยคือ ด้านงบประมาณ ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ ด้านการจัดการ และด้านบุคลากร ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับไม่เกินช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล รวมทั้ง 4 ด้าน

1. ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับไม่เกินช่วงชั้นที่ 2 ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล ในอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ทั้ง 4 ด้าน คือ งบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินงาน บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ขาดความรู้ความเข้าใจ และมีการศึกษาน้อย ขาดเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบด้านการศึกษาโดยตรง ขาดครู และครูไม่มีประสิทธิภาพในการสอน เพราะครูมีภาระงานหลายด้านทำให้การเรียนการสอนไม่มีคุณภาพ สถานศึกษาก็ไม่ได้มาตรฐานด้านการศึกษาและครูขาดความมั่นใจในศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล ขาดการประชาสัมพันธ์และวางแผนร่วมกัน ทั้งสถานศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลและ ชุมชน ในการจัดการศึกษา ปัญหาการถ่ายโอนยังไม่ชัดเจน และผู้ปกครองไม่นิยมให้ บุตร หลาน เข้าเรียนในโรงเรียนที่ไม่อยู่ในเขตเมือง

2. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับไม่เกินช่วงชั้นที่ 2 ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ทั้ง 4 ด้าน คือ ประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และองค์การบริหารส่วนตำบล จัดหาครูที่มีประสิทธิภาพมาจัดการเรียนการสอนจะทำให้คุณภาพการศึกษาดีขึ้น ให้รัฐจัดสรรงบประมาณบุคลากรและสนับสนุนงบประมาณเป็นค่าจ้างบุคลากรเพิ่ม ควรจัดให้มีบุคลากรเฉพาะด้านมาบริหารจัดการด้านการศึกษา จัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ชี้แจงให้ครูเข้าใจถึงผลเสียของครูเมื่อโอนมาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ท้องถิ่นที่มีความพร้อมนำร่องการจัดการศึกษาไปก่อน ให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้เทียบเท่าบุคลากรของสถานศึกษา จัดหาอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีเพิ่มให้กับสถานศึกษา สร้างอาคารเรียนให้เพียงพอและปรับสถานที่ให้น่าอยู่ จัดให้มีศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในตำบลเพื่อบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลจะได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

อภิปรายผล

ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล มีความคิดเห็นว่าความพร้อมในการจัดการศึกษาโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านงบประมาณ ด้านการจัดการ ด้านบุคลากร และด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์-ครุภัณฑ์ ตามลำดับ ซึ่งมีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

ด้านงบประมาณ บุคลากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาในด้านงบประมาณ โดยรวมว่ามีความพร้อมในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วารี วงศ์เชื่อนแก้ว และคณะ (2545 : 94) พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ทุกฝ่ายมีความเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านงบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มพบว่าผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความเห็นเรื่องความพร้อมด้านงบประมาณว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงาน ส่วนตำบล มีความเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในส่วนของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มองเรื่องงบประมาณในภาพรวมว่าขึ้นอยู่กับรายได้จากการเก็บภาษีอากร บำรุงท้องที่ ของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล และยังคงมองไปถึงการที่จะได้รับการจัดสรรรายได้จากภาษีและเงินอุดหนุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ภายในปีงบประมาณ 2549 จากรัฐบาล ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 30 ส่วนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล อาจจะมองเรื่องงบประมาณในด้านรูปธรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบล ได้จัดสรรให้กับสถานศึกษาหรือการศึกษาในแต่ละแห่งมากกว่า เนื่องจาก สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาต่างๆ พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ส่วนพนักงานส่วนตำบลเป็นผู้นำแผนไปปฏิบัติตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ในทางปฏิบัติ ซึ่งความเป็นจริงดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สำนักผู้ตรวจราชการ ประจำเขตตรวจราชการที่ 1-12 (2549 : 35) ที่พบว่า ในการจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษาตามร้อยละของรายได้เฉลี่ยต่อปีในภาพรวม องค์การบริหารส่วน

ตำบลที่ยังไม่เคยจัดการศึกษา ส่วนใหญ่ร้อยละ 50.50 และ องค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดการศึกษา อยู่แล้ว ส่วนใหญ่ร้อยละ 48.10 จัดสรรรายได้เพื่อศึกษาน้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี เท่านั้น

ในส่วนของรายละเอียดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ คือ งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมกีฬาหรือสันทนาการทั้งในสถานศึกษาและชุมชนอย่างทั่วถึง ซึ่ง ปัจจุบันเราจะเห็นว่า อบต.มีความตื่นตัวกันเป็นอย่างมากในการสนับสนุนกิจกรรมกีฬาหรือสันทนาการทั้งในสถานศึกษาและชุมชน มีการรวมตัวกันจัดแข่งขันกีฬาในระดับภาคและทั้งระดับประเทศ เช่น มหกรรมแข่งขันกีฬาท้องถิ่น ไทยคัพ เป็นต้น สอดคล้องกับรายงานวิจัยของ สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 1-12 (2549 : 34) ที่พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งที่จัดการศึกษาและยังไม่ได้จัดการศึกษารวม 3,949 แห่ง มีส่วนสนับสนุนและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬา เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากคำตอบในคำถามปลายเปิด พบว่า เรื่องงบประมาณยังเป็น เรื่องที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความกังวลว่า ยังไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการในอนาคต ได้อย่างแท้จริงในเรื่องงบประมาณนี้ พิณสุดา สิริรังศรีและสมศักดิ์ คลประสิทธิ์ (ออนไลน์ : 2541) ได้วิจัยพบว่า การบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังต้องพึ่งพาส่วนกลาง เพราะท้องถิ่นมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะบริหารกิจการของท้องถิ่น รวมทั้งเกิด ความไม่เท่าเทียมกัน ในการได้รับการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาระหว่างสถานศึกษาของส่วนกลาง และสถานศึกษาในส่วนท้องถิ่น ซึ่งตรงกับข้อคิดเห็นในคำถามปลายเปิดที่ว่า ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน และเสนอแนะให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพิ่ม

ด้านการจัดการ บุคลากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้าน การจัดการ โดยรวมว่ามีความพร้อมในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การ จัดทำเขตบริการทางการศึกษาและจัดทำสำมะโนนักเรียนอย่างเป็นระบบเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ย ความพร้อมน้อยกว่าทุกข้อ ถ้าเป็นเช่นนี้้องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีส่วนรับผิดชอบต่อ สถานศึกษาที่อยู่ในเขตบริการของตน อาจจะดูแลและให้ความร่วมมือหรือสนับสนุนแก่ สถานศึกษา ได้ไม่ครอบคลุมและเหมาะสมขนาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพราะการดำเนินการ ขาดการจัดทำเขตบริการทางการศึกษาและจัดทำสำมะโนนักเรียนอย่างเป็นระบบ ทำให้เกิด อุปสรรคในดำเนินงาน ไม่มีข้อมูลที่ต้องการในการวางแผนจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับชุมชน หรือท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในด้านการจัดทำเขตบริการทางการศึกษาและ สำมะโนนักเรียนอย่างเป็นระบบจึงจะสามารถดำเนินการให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กล่าวไว้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อมและความเหมาะสม ดัง ชัยยงค์ ไชยศรี (2545 : 67) ได้วิจัยพบว่า

การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1 ทั้งหมด ไม่มีการกำหนดแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและดำเนินการตามแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ไม่มีการกำหนดส่วนการศึกษาไว้ในโครงสร้างการบริหารงานของ อบต. ในส่วนของ สำนักผู้ตรวจราชการ ประจำเขตตรวจราชการที่ 1-12 (2549 : 35) ได้มีรายงานการวิจัยเรื่องการจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาฯ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก จำนวน 2,722 แห่งคิดเป็น ร้อยละ 68.90 ในแต่ละภาค ไม่มีแผนกลยุทธ์/แผนพัฒนา มากกว่ามี มีลักษณะไม่แตกต่างกับภาพรวมระดับประเทศ

ด้านบุคลากร บุคลากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้านบุคลากร โดยรวมว่ามีความพร้อมในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการวางแผนสรรหาบุคลากรที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีระบบ และจัดทำแผนการดำเนินการ คัดเลือก สรรหาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้อย่างชัดเจนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ ปัจจุบันการถ่ายโอนภารกิจต่างของรัฐบาลเริ่มที่จะเห็นเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีการดำเนินการในการสรรหาบุคลากรในด้านต่าง ๆ เพื่อจะรองรับการถ่ายโอนดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการ จัดตั้ง คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล (ก.อบต.) เพื่อทำหน้าที่ วางแผนสรรหาบุคลากรที่จะแต่งตั้งบรรจุประจำในองค์การบริหารส่วนตำบลต่าง ๆ มีการกำหนดความเห็นชอบแผนอัตรากำลังสามปี ในการเปิดกรอบอัตรากำลังตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนจากส่วนกลางมาดำเนินการเอง เพื่อเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานในตำแหน่งต่างๆ เพื่อตอบสนองต่อภาระกิจที่ภาครัฐจะทำการถ่ายโอนในอนาคตตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เช่นการถ่ายโอนการศึกษาขั้นพื้นฐานมาให้ดำเนินการ ซึ่งปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ได้เริ่มกำหนดให้มีตำแหน่งนักวิชาการศึกษาไว้เพื่อรับการถ่ายโอนดังกล่าวไว้แล้วซึ่งแต่ก่อนนั้นไม่มีการกำหนดไว้ เช่นผลการวิจัยของ ชัยยงค์ ไชยศรี (2545 : ง-จ) ที่พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1 ทั้งหมดยังไม่มีการกำหนดบทบาทของบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง และความต้องการคือ ต้องการบรรจุบุคลากรที่มี ความรู้ ความสามารถ ด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกำหนดแนวทางให้มีโครงสร้างการบริหารงานและการสรรหา บรรจุแต่งตั้งบุคลากรด้านการศึกษาไว้ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วย ซึ่งตรงกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาความร่วมมือ ที่ว่าควรมีบุคลากรเฉพาะด้านการศึกษาและควรกำหนดให้มีส่วนร่วมในโครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อรับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนั่นเอง และจากปัญหาปลายเปิดผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่าบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ขาดความรู้ ความเข้าใจ และมีการศึกษาน้อย และขาดเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาโดยตรง ซึ่งในปัญหานี้หาก

การดำเนินการของ องค์การบริหารส่วนตำบลเตรียมความพร้อมในการคัดสรร บรรจุแต่งตั้ง คังกล่าวข้างต้นประสบผลสำเร็จ ปัญหาดังกล่าวก็คงจะได้รับการแก้ไข และยอมรับในศักยภาพด้าน บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้น และปัญหาในถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลก็อาจจะลดน้อยไปด้วยเช่นกัน แต่อย่างไรก็ตามการที่จะบรรลุเป้าหมาย การกระจายอำนาจตามที่พระราชบัญญัติกำหนดเป็นแผนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 หรือไม่ ขึ้นอยู่กับ ผู้บริหารระดับสูงใน อบต.ที่จะให้ความสำคัญ ต่อการจัดการศึกษาเพราะส่วนใหญ่ผู้บริหารระดับสูงใน อบต. ไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานและการจัดการทางการศึกษา และประชาชนขาดการมีส่วนร่วมทางการศึกษา ทั้ง การร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และร่วมติดตามผล ซึ่งจะทำให้คุณภาพของการศึกษาไม่ตอบสนองต่อ ความต้องการของประชาชนได้เท่าที่ควร สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ สำนักผู้ตรวจราชการ ประจำเขตตรวจราชการที่ 1-12 (2549 : 37) ที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งที่จัดการศึกษาและยังไม่เคยจัดการศึกษามีปัญหาและ อุปสรรคไม่แตกต่างกัน ปัญหาที่พบคือ การขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการจัดการศึกษา บุคลากรท้องถิ่นขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา ประชาชนในท้องถิ่นไม่เห็นความสำคัญ ที่จะให้ท้องถิ่นจัดการศึกษา เป็นว่าเป็นหน้าที่ของรัฐ อีกทั้งขาดความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษา ของท้องถิ่นอีกด้วย

ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์-ครุภัณฑ์ บุคลากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์-ครุภัณฑ์ โดยรวมว่ามีความพร้อมในระดับปานกลาง และเมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โครงการจัดหาปัจจัยพื้นฐานให้กับสถานศึกษา เช่น แหล่งเรียนรู้ น้ำดื่ม น้ำใช้ให้เพียงพอและเหมาะสมต่อความจำเป็น มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นๆ อาจแสดงให้เห็นว่าเป็น เช่นนี้เพราะ องค์การบริหารงานส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ ผู้บริหาร และ สภา มาจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ จึงมีความรู้ความเข้าใจในท้องถิ่นตลอดจนความต้องการ ด้านพื้นฐาน ของคนในท้องถิ่นอย่างชัดเจน จึงทำให้ความพร้อมในเรื่องนี้ค่อนข้างจะเด่นชัดและ เป็นรูปธรรม ในทางปฏิบัติ ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ได้มีบทบาท และเข้าไป ดำเนินการในการจัดหา และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ระบบสาธารณูปโภค ต่าง ๆ ให้กับ ท้องถิ่นและ สถานศึกษา เช่น โครงการถนนสายวัฒนธรรม โครงการส่งเสริมการเรียนการสอนการปั้นปูน ลายไทย ลายดินไม้ และลวดลายต่างๆ โดยวิทยากรศูนย์การเรียนรู้ บ้านแม่สารบ้านตอง ของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงยอง เป็นต้น สอดคล้องกับผลการวิจัย วาริ วงศ์เชื่อนแก้ว และ คณะ (2545 : 95) ที่พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถดำเนินการได้ดีในการจัดทำแผน และโครงการในการจัดหาปัจจัยพื้นฐานให้กับสถานศึกษาเช่น แหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้ ให้เพียงพอต่อ

ความจำเป็นของโรงเรียน และ อบต.สามารถดำเนินการเกี่ยวกับ แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อและสนับสนุนต่อ กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้

การจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์-ครุภัณฑ์ตลอดจนเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาตาม ความจำเป็นทางการศึกษาและจัดสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ เอื้อและสนับสนุนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นเป็นสิ่งจำเป็น เพราะโลกปัจจุบันเป็นยุคแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศ นักเรียนจะต้องเรียนรู้และมีความรู้ทันต่อ เหตุการณ์ของโลกในปัจจุบัน ที่ผ่านมามาสถานศึกษาส่วนใหญ่จะมีสื่อเทคโนโลยีอยู่บ้างแล้ว เพราะ รัฐบาลได้จัดสรรให้กับสถานศึกษามาแล้ว โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่จะมีห้องปฏิบัติการทาง ภาษา ห้องคอมพิวเตอร์ และห้องวิทยาศาสตร์ ดังนั้นสื่อวัสดุอุปกรณ์-ครุภัณฑ์ จึงเป็นปัญหาใน ลำดับสุดท้ายของงาน 4 M's ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยง ไชยศรี (2545 : ง-จ) ที่พบว่าด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่นั้น องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1 ทั้งหมด ไม่มีปัญหาในด้านนี้ ส่วน ความต้องการ ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่พบว่าไม่มีความต้องการเพิ่มในด้านนี้เช่นเดียวกัน และมีข้อเสนอแนะให้จัดหาอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีเพิ่มให้กับสถานศึกษาและให้มีการตั้ง งบประมาณอุดหนุนเฉพาะส่วนที่สถานศึกษาขาดแคลนเท่านั้น เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ สำนัก ผู้ตรวจราชการ ประจำเขตตรวจราชการที่ 1-12 (2549 : 34) ที่พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล 2,883 แห่งส่วนใหญ่สนับสนุน งบประมาณในการจัดหาคอมพิวเตอร์ ปรับปรุงซ่อมแซมอาคาร เรียนหรือถนนภายในโรงเรียน และจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ทางการศึกษา ในภาพรวมระดับภาคและ ระดับประเทศไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่เกินช่วงชั้นที่ 2 ขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ในอำเภอมือง จังหวัดลำพูน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การ บริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล ผู้วิจัยมีข้อเสนอเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และข้อเสนอแนะ เพื่อการวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการวางแผนเพื่อรองรับการกระจายอำนาจหรือการถ่ายโอนทางการศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการสนับสนุนให้มีการประชุม อบรม สัมมนา บุคลากรให้มี

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และควรส่งเสริม สนับสนุนการทำวิจัยของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

2. องค์การบริหารส่วนตำบล ควรจะเร่งให้มีการรณรงค์ ส่งเสริมให้องค์กรเอกชน ชุมชน และสังคมเข้าใจเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการจัดทำแผนงานและโครงการเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบ และสิ่งปลูกสร้างที่เอื้อและสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาตามความจำเป็น หรือมีการเตรียมวางแผนการใช้อาคารสถานที่ในการทำกิจกรรมทางการศึกษาให้เหมาะสมกับท้องถิ่นและความต้องการของชุมชน

4. องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการจัดเตรียม สสำรวจ กำหนดตำแหน่งหน้าที่ และจัดทำระบบข้อมูล ทะเบียนบุคลากรของหน่วยงานในการจัดการศึกษาที่ชัดเจนเพื่อรองรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในชุมชนอย่างมีระบบและชัดเจน โดยรับผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษามาเป็นผู้ดำเนินการซึ่งจะทำให้การจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อม ได้รับความยอมรับและเชื่อถือจากชุมชนและท้องถิ่น

จากข้อเสนอแนะดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งที่จะเพิ่มศักยภาพให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีความพร้อมและมีความสามารถที่จะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในกรณี การจัดขึ้นใหม่หรือรับโอนการจัดการศึกษามาดำเนินการเอง ได้อย่างมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของชุมชนในท้องถิ่นนั้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการศึกษาโดยองค์การบริหารส่วนตำบลที่ผ่านการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพหลักสูตรการเรียนการสอนของสถานศึกษาในสังกัด สพฐ. เปรียบเทียบกับสถานศึกษาที่จัด โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ที่อยู่ในเขตจังหวัดลำพูน